Stockholms universitet

260216

Kursbeskrivning

VFU IV, 15 hp

Kurskod: UB07VZ

Inom Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i fritidshem

Vårterminen 2026

Kursansvarig: Eva Kane, e-post: eva.kane@buv.su.se

Kursadministratör: Sara Grobgeld, e-post: sara.grobgeld@buv.su.se

Lärare:

Andreas Qvist, e-post: andreas.qvist@buv.su.se

Annelie Arvidsson e-post: annelie.arvidsson@buv.su.se

Elisaveta Sapan, e-post: elisaveta.sapan@buv.su.se

Jeanette Åström, e-post: jeanette.astrom@buv.su.se

Oskar Göransson: e-post: oskar.goransson@buv.su.se

Peter Sundebrandt, e-post: peter.sundebrandt@buv.su.se

Examinator: Eva Kane, e-post: eva.kane@buv.su.se

Viktigt om Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

På Stockholms universitets webb finns all information som rör Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) samlad på www.su.se/vfu. Fördjupad information finns också i universitetets VFU-handbok för lärarstudenter och VFU-handledare VFU-handböcker - Stockholms universitet. Notera att det i länen finns en separat VFU handbok för ULV-studenter.

Mer information om din specifika VFU-kurs och kommunikation under kursens gång finner du i VFU-portföljen. Kurssidan i portföljen blir tillgänglig när du har registrerats på kursen. Du loggar in med din universitetsinloggning på https://vfu.su.se.

Stockholms universitet

Checklista inför VFU-kurser:

1. **Se över dina kontaktuppgifter i Ladoksystemet**

Kontrollera att vi har rätt e-postadress till dig. Kolla din mail ofta. Det är via den som institutionen, VFU-platsen och VFU-sekretariatet (som jobbar med VFU-placeringar) håller kontakt med dig. Här kan du kontrollera dina uppgifter:
https://www.student.ladok.se/student/app/studentwebb/

2. **Kom ihåg att ta kontakt med din handledare i god tid!**

I VFU-kurser är du som student viktig som informationslänk mellan VFU-handledare och universitetet. Du måste i god tid före kursstarten ta kontakt med din handledare och se till att handledaren har tillgång till din VFU-portfölj. Handledaren måste ha tid på sig att sätta sig in i kursdokumenten som finns där.

3. **Beställ registerutdrag från Polismyndigheten**

Riksdagen har beslutat att lärarstudenter, som inom utbildningen, genomför VFU ska genomgå registerkontroll. Denna kontroll genomförs för att öka skyddet för barn och ungdomar och minimera riskerna för att de utsätts för olika typer av kränkningar av personer som arbetar inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg. Lärarstudenter måste så snart som möjligt ordna ett registerutdrag från polismyndigheten.

https://polisen.se/tjanster-tillstand/belastningsregistret/skola-eller-forskola/

Tänk på följande:

- Det kan ta upp till en månad att få hem utdraget.
- Utdraget ska överlämnas till rektor (eller motsvarande ansvarig) för den verksamhet där du som student ska genomföra din VFU-period.
- Det är inte SU utan rektor för verksamheten som avgör om du som student kan tas emot på förskolan/skolan.
- Utdraget är giltigt i ett år. Detta innebär att du som student behöver lämna in flera utdrag under din utbildning. Du som student ska därför se till att alltid ha ett giltigt utdrag under hela din utbildningstid.
- Om ett registerutdrag inte visas upp får du som student inte påbörja din VFU-period. Det gäller också om du som student ska göra VFU utomlands.

4. **NAIS-besked från Riktat pedagogiskt stöd**

Om du har ett NAIS-besked från Riktat pedagogiskt stöd ska du visa det för den kursansvariga på din institution – inte för din VFU-handledare. Det är kursansvarig som informerar dig om vilket stöd du kan få inom kursen.

Kursens upplägg

Kursen prövar med utgångspunkt i utbildningens tidigare kurser professionens olika delar, som till exempel den fritidshemsdidaktiska förmågan, den didaktiska förmågan i ämnesinriktningen och kunskap om fritidshemmets långsiktiga systematiska kvalitetsarbete. Centralt i kursen är att kunna planera, leda, genomföra och utvärdera såväl situations- och målstyrd undervisning på fritidshemmet. Kommunikation med elever, personal och vårdnadshavare är en annan central del i kursen.

En handlingsplan för studentens VFU utformas i samverkan mellan VFU-kurslärare, student och VFU-handledare på fritidshemmet.

VFU IV, 15 hp, pågår under perioden 23 mars – 5 juni 2026 med sammanlagt 41 VFU-dagar vid en skola och fritidshem. Den innehåller tre obligatoriska seminarier på universitetet den 23 mars, den 23 april samt den 4 eller 5 juni 2026. Under perioden ska studenten närvara på VFU-platsen 41 dagar, vilka de dagarna är bestämmer handledaren och studenten tillsammans, de andra dagarna arbetar studenten med sin portfölj. Sista dagen på VFU-platsen är tisdagen den 2 juni 2026 och efter den dagen har studenten några dagar för att förbereda och genomföra den muntliga examinationen samt färdigställa portföljen.

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

1. kommunicera med personal och elever, individuellt och i grupp, samt i kommunikationen med elever anpassa sitt lyssnande, talande och skrivande till olika elevers förutsättningar,
2. självständigt skriva och motivera en längre ämnesintegrerad planering med tydliga mål som är relaterade till ämnesdidaktiska teorier och relevanta nationella styrdokument, samt självständigt genomföra och tillsammans med andra utvärdera och utveckla planeringen mot målen,
3. självständigt och ansvarsfullt leda och utveckla både målstyrd och situationsstyrd undervisning utifrån adekvata fritidshemsdidaktiska kunskaper,
4. självständigt dokumentera, analysera, utvärdera och bedöma fritidshemmets verksamhet samt konstruktivt kommunicera bedömningen till andra i verksamheten,
5. självständigt och utifrån ämnesdidaktiska kunskaper använda praktisk-estetiska uttrycksformer i den pedagogiska verksamheten,
6. självständigt, med ett kritiskt förhållningssätt och utifrån didaktiska kunskaper använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten,
7. under handledning anpassa sin undervisning till elevers olika behov av särskilt stöd,
8. under handledning tydligt och med ett för sammanhanget adekvat och funktionellt språkbruk skriftligt eller muntligt kommunicera med vårdnadshavare i grupp eller enskilt om elevers lärande och utveckling,
9. självständigt kommunicera och förankra skolans värdegrund till elever (inbegripet de mänskliga rättigheterna, grundläggande demokratiska värderingar samt

främjandet av jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv) samt självständigt använda beprövade strategier för att motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,

10. formulera sin pedagogiska grundsyn (mot bakgrund av egna undervisningsexempel, värderingar, yrkesetik och ett urval av teorier och vetenskapliga perspektiv) i syfte att utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet samt utifrån gjorda erfarenheter och kursens förväntade studieresultat beskriva, bedöma och ge exempel på egna styrkor och utvecklingsområden inför sitt kommande pedagogiska arbete.

VFU-portföljen

VFU-portföljen är ett arbetsverktyg genom alla VFU-perioder. I VFU-portföljen finns information om kursen och här finns även kursens olika dokument samlade. Vidare är den ett verktyg för kommunikation från lärare till handledare och studenter.

I VFU-portföljen återfinns även ett antal obligatoriska examinerade skriftliga moment vilka beskrivs under rubriken ”Professionsutveckling”. Arbetet med dessa uppgifter syftar till att stödja dig i arbetet mot kursens förväntade studieresultat, och i synliggörandet av ditt eget lärande i relation till förväntade studieresultat samt att utveckla din förmåga till självvärdering.

Du som student bjuder så snart som möjligt in din VFU-handledare till din VFU-portfölj och tilldelar VFU-rapporten vid kursstart. På så sätt får VFU-handledaren tillgång till all information som finns i VFU-portföljen. För mer information, support och inloggning, se su.se/vfuportfolj

Litteratur

Att studera verksamhetsförlagt innebär att själva verksamheten i fritidshemmet, utgör det huvudsakliga kursinnehållet. Litteraturen är ett kompletterande stöd för handling och reflektion över den verksamhet ni möter och de erfarenheter ni gör under VFU-perioden samt ett stöd när ni genomför moment kring att leda och planera undervisning för barnen i fritidshemmet. Kurslitteraturen, och det ni läst i tidigare kurser, ska användas som fördjupning för att berika och fördjupa professionsutveckling under VFU-perioden. Använd gärna texterna i samtal med din handledare och/eller fritidshemmets arbetslag.

Handledning, trepartssamtal och självvärdering

Handledning kan ske på olika sätt, dels fortlöpande i direkt anslutning till verksamheten dels vid inplanerade samtal. Det är betydelsefullt för en god handledningsrelation att handledare och student diskuterar vilka respektive förväntningar de har på varandra. Utifrån detta formulerar handledare och student tillsammans riktlinjer för hur deras handledningsrelation utformas. Dokumentera era överenskommelser kring handledning i handlingsplanen i VFU-portföljen. Schemalagd tid för handledning ska föras in i schemat från kursens start. I

avsnittet *tid i verksamhetsförlagd utbildning,* finns riktlinjer kring minsta mängd planerade handledningssamtal /vecka.

Under VFU-perioden har studenten regelbundna samtal med sin VFU-handledare i formativt syfte (framåtblickande). Handledningen ska medverka till att studenten utvecklar sin analys- och reflektionsförmåga. Studenten ska få stöd av sin VFU-handledare i planeringen av sin undervisning, ledarskap och aktiviteter samt ges möjligheter att reflektera över gjorda erfarenheter. Vi rekommenderar att student och VFU-handledare fastställer bestämda tider för handledning i sin handlingsplan.

I denna kurs genomförs ett trepartssamtal, där student, VFU-handledaren och en VFU-kurslärare från universitetet möts i ett samtal. VFU-kurslärare skickar inbjudan till studenten via VFU-portföljen med datum och tid för ett samtal och studenten informerar VFU-handledaren.

Det övergripande syftet med samtalet är att studenten ska reflektera över och själv kunna värdera sin praktik och professionsutveckling utifrån förväntade studieresultat för VFU IV. De återkommande trepartssamtalen ska medverka till att skapa kontinuitet och progression i studentens professionsutveckling. Samtalet bör ha prägel av ett utvecklingssamtal med formativ (framåtblickande) inriktning för att stödja studentens utveckling till lärare i fritidshem genom att diskutera studentens styrkor och utvecklingsområden och möjliga vägar framåt. VFU-handledare och VFU-kurslärare gör även en bedömning av studentens utsikter att nå de förväntade studieresultaten vid kursens slut.

Inför trepartssamtalet ska studenten, senast två dagar innan samtalet, skriva en självvärdering och tillsammans med sin handledare gå igenom kursens förväntade studieresultat och självvärderingen och ta med självvärderingen till samtalet.

Närvaro

Deltagande i verksamhetsförlagd utbildning, trepartssamtal och seminarier är obligatoriskt. Verksamhetsförlagd utbildning, VFU, är heltid och för godkänd VFU krävs 100 % närvaro. Frånvaro vid VFU-dagar upp till 20 % (8 dagar) kan tas igen i samråd mellan handledare och student och bör förläggas i direkt anslutning till VFU-perioden. VFU-handledare lämnar in den digitala VFU-rapporten så fort studenten fullgjort antalet dagar i VFU-perioden.

En student har rätt att genomföra en VFU-kurs totalt två gånger. Den som är frånvarande från sin verksamhetsförlagda utbildning utan giltig orsak anses ha förbrukat ett av dessa tillfällen. Om synnerliga skäl föreligger kan studenten därefter ansöka hos fakultetsnämnden om att få genomföra kursen ytterligare en gång. Den som uteblir från verksamhetsförlagd utbildning ska direkt kontakta sin VFU-plats och kursansvarig lärare.

Risk för underkännande

Alla förväntade studieresultat behöver uppnås för att få godkänt på VFU-kursen. Så fort VFU-handledaren bedömer att det finns en risk att studenten inte kommer att uppnå alla

förväntade studieresultat ska VFU-handledaren snarast kontakta VFU-kursansvarig. Om inte alla förväntade studieresultat är uppnådda vid VFU-kursens slut ska hela VFU-perioden göras om.

En student kan i undantagsfall i förtid tvingas avbryta den verksamhetsförlagda utbildningen om:

1. Studenten uppträder synnerligen olämpligt, alternativt om studenten visar prov på grov oskicklighet.
2. Studenten väsentligen bryter mot ingångna avtal eller gällande regelverk som berör den verksamhetsförlagda utbildningen. Studenten ska vid dessa fall underkännas på kursen och informeras om underkännandet i ett samtal. Orsaken till att den verksamhetsförlagda utbildningen avbrutits ska protokollföras.

Studenten ska även informeras om möjligheten att kontakta Stockholms universitets studentkår för att få stöd av kårens studentombud. Riktlinjer för disciplinärenden vid Stockholms universitet återfinns i Regelboken.

Tid i verksamhetsförlagd utbildning

Verksamhetsförlagd utbildning bedrivs på heltid. Heltid innebär 40 timmars studietid per vecka. Studietimmarna ska bedrivas på plats på skolan. Det innebär verksamhet i elevgruppen och andra läraruppgifter, handledningstid, planeringstid och reflektionstid. De 40 studietimmarna ska fördelas enligt följande princip:

- 30 timmars verksamhet tillsammans med eleverna. Här avses även sådana uppgifter som sker i anslutning till verksamhet i elevgrupp och som är relevant för den pedagogiska miljön på fritidshemmet.
- Max 5 timmar egen planerings- och reflektionstid/vecka.
- Minst 1 timmes planerat handledningssamtal/vecka.
- Daglig rast
- Resterande timmar/vecka används till andra vanligt förekommande uppgifter i lärare i fritidshems vardag, som t.ex. arbetslagsmöten, nätverksträffar, föräldramöten och föräldrasamtal.

Schema för VFU-perioden samt hur tiden och innehållet planeras och fördelas ska specificeras i den obligatoriska handlingsplanen.

Examination

Kursen examineras genom:

1. Aktivt deltagande och närvaro på VFU-platsen i enlighet med kursens förväntade studieresultat, som dokumenteras i VFU-rapporten
2. Skriftliga inlämningsuppgifter
3. Muntlig redovisning

Examinationer bör vara rättade senast 15 arbetsdagar efter inlämningsdatum eller examinerande seminarium. Betyget publiceras i Ladok. Återkoppling fås via VFU-portföljen. För att kunna se ditt betyg på kursen i Ladok måste samtliga examinerande och obligatoriska moment i kursen vara avklarade och godkända. Studenten måste ha läst VFU-rapporten (och klickat i rutan) för att betyg ska registreras.

1. Aktivt deltagande och närvaro på VFU-platsen i enlighet med kursens förväntade studieresultat, som dokumenteras i VFU-rapporten

Underlaget för examinationen består av VFU-handledarens skriftliga beskrivning av studentens prestation i en VFU-rapport. Handledaren lämnar in den digitala VFU-rapporten så fort studenten fullgjort antalet dagar i VFU-perioden. Studenten ska också läsa och klicka i att VFU-rapporten är läst innan kursläraren kan registrera betyget.

2. Skriftliga inlämningsuppgifter

Dokumentationen i VFU-portföljen är examinerande. Under rubriken *Professionsutveckling* i VFU-portföljen finns information om vad, hur och när olika moment ska dokumenteras. Kurslärare läser och bedömer samtliga moment efter avslutad kurs.

26-06-05 kl. 23:59 stänger VFU-portföljen. Allt det studenten skriver i portföljen ska vara språkligt korrekt och referenshantering ska vara enligt APA.

3. Muntlig redovisning

Efter avslutad VFU-period sker ett examinerande reflektionsseminarium **halvdag den 4 eller 5 juni 2026** då varje student enskilt ska redovisa sin pedagogiska grundsyn. Underlag för presentationen finns i momentet ”Den muntliga presentationen/examinationen” i VFU-portföljen.

Omexamination

Vid underkännande på grundval av VFU-handledarens skriftliga omdöme av studentens prestation, eller om studenten inte slutför påbörjad VFU-kurs, har studenten rätt att genomföra samma VFU-kurs ytterligare en gång, dock inte fler än två gånger sammanlagt. Ytterligare tillfälle till examination erbjuds senast nästa gång kursen ges.

Om synnerliga skäl föreligger kan studenten ansöka hos fakultetsnämnden om att få genomföra kursen ytterligare en gång. Om studenten inte slutför påbörjad VFU-kurs inom angiven tidsram ska inget betyg sättas på kursen, dock ska en notering om att ett av två tillfällen är förbrukat göras på kursen i Ladok eller motsvarande resultatrapporteringssystem.

Omexamination skriftliga inlämningsuppgifter:

Student som ligger nära gränsen för godkänt på de skriftliga momenten i VFU-portföljen har möjlighet att komplettera inlämnad uppgift inom en vecka efter det att kompletterings-behovet har meddelats. Om något av momenten fortfarande inte är godkänt måste studenten anmäla sig till omexamination (revidering av det som ännu inte är godkänt). Anmälan görs genom att maila kursansvarig senast 26 juni 2026 och senast 2026-08-17 kl. 23:59 lämnas

omexaminationen i VFU-portföljen. Examinationen rättas senast 15 arbetsdagar efter inlämningsdeadline.

Omexamination muntlig redovisning:

Student som inte genomför muntlig examination under avslutande seminarium ges möjlighet till omexamination inom en månad. Kontakta kursansvarig för anmälan.

Reglerna för omexamination och vad som gäller vid underkänt betyg framgår av kursplanen. Observera särskilt vad som gäller vid underkänd VFU.

Betygskriterier

VG - Väl Godkänd,

G - Godkänd

U - Underkänd.

Betyg på hel kurs

För att få godkänt slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyget G på samtliga examinationer samt fullgjorda obligatoriska uppgifter och fullgjord obligatorisk närvaro.

Bedömningen i handledarens VFU-rapport blir även slutbetyg på kursen. Om VFU-rapporten inte är godkänd ska studenten genomföra hela VFU-perioden med alla delmoment igen.

1. Aktivt deltagande och närvaro på VFU-platsen i enlighet med kursens förväntade studieresultat, som dokumenteras i VFU-rapporten

Godkänd:
Enligt av VFU-handledare inskickad rapport har studenten bedömts uppfylla de förväntade studieresultat som anges i VFU-rapporten samt varit närvarande i 41 dagar.

Underkänd:
Enligt VFU-rapporten har studenten haft för hög frånvaro eller av VFU-handledaren bedömts inte ha uppfyllt något eller några av de förväntade studieresultaten.

Väl godkänd:
Studenten har erhållit bedömningen ”når målen” på samtliga förväntade studieresultat som kan bedömas samt fått bedömningen *”når målen i hög grad” på samtliga av de tre kriterier där studenten kan erhålla ”når målen i hög grad”.* Nämligen:

Studenten kan självständigt och ansvarsfullt leda och utveckla både målstyrd och situationsstyrd undervisning utifrån adekvata fritidshemsdidaktiska kunskaper	i hög grad genom att studenten självständigt och ansvarsfullt kan leda, *ompröva och vidareutveckla* undervisning utifrån adekvata fritidshemsdidaktiska kunskaper
Studenten kan självständigt dokumentera, analysera, utvärdera och bedöma fritidshemmets verksamhet samt konstruktivt kommunicera bedömningen till andra i verksamheten	i hög grad genom att studenten självständigt och *kontinuerligt* dokumenterar, analyserar och bedömer fritidshemmets verksamhet samt kommunicerar bedömningen i form av en *konstruktiv analys med förslag till möjliga utvecklingsområden* till andra i verksamheten
Studenten kan självständigt och utifrån ämnesdidaktiska kunskaper använda praktisk-estetiska uttrycksformer i den pedagogiska verksamheten	i hög grad genom att studenten självständigt och utifrån ämnesdidaktiska kunskaper kan använda *ändamålsenliga och varierande* praktisk-estetiska uttrycksformer i den pedagogiska verksamheten

2. Skriftliga inlämningsuppgifter

Godkänt på de skriftliga inlämningsuppgifterna kräver att studenten lämnat in anvisade uppgifter i VFU-portföljen samt att studenten på ett godtagbart sätt genomfört uppgifterna.

3. Muntlig redovisning

Godkänd:
Studenten redovisar en väl förberedd presentation där den egna pedagogiska grundsynen kopplat till teorier/litteratur och vetenskapliga perspektiv, inklusive referenser och referenslista, presenteras.

Underkänd:
Den muntliga presentationen av den pedagogiska grundsynen saknar koppling till litteratur och teorier och/eller presentationen visar på låg grad av förberedelse.

Underkänd

Betyget U ges om något av det förväntade studieresultaten i VFU-rapporten bedömts med ”studenten når inte målen”.

Vid underkännande av VFU-kurs gäller följande (ur VFU-handboken):

- studenten kallas till samtal med kursansvarig/examinator, VFU-studierektor och ibland även studievägledare,
- studenten har möjlighet att kontakta Stockholms universitets studentkår (SUS), för att få stöd av kårens studentombud,
- ett protokoll upprättas,
- en individuell handlingsplan upprättas.

Vid underkännande på grundval av VFU-handledarens skriftliga omdöme av studentens prestation, eller om studenten inte slutför påbörjad VFU-kurs, har studenten rätt att genomföra samma VFU-kurs ytterligare en gång, dock inte fler än två gånger sammanlagt. Ytterligare tillfälle till examination erbjuds nästa gång kursen ges.

Fusk, plagiat och självplagiering

Plagiera inte!

Här kan du läsa om vad plagiat, fusk och självplagiering är samt hur disciplinärenden hanteras vid Stockholms universitet.

För godkänt betyg ska löpande referenser och referenslista vara i huvudsak korrekta enligt referenssystemet ”APA” för referenser i vetenskapliga texter. Texten ska även vara strukturerad och alltigenom förståelig.

Läs mer om referenssystem på institutionen: Under utbildningen - Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen

Övrig information

Arbetsmiljöfrågor under Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen arbetar kontinuerligt med ett systematiskt miljöarbete för att studenter och anställda ska få en bra och säker arbetsmiljö. Som lärarstudent är det viktigt att redan under sina studier vara medveten och ta hänsyn till möjliga arbetsmiljörisker i samband med VFU och framtida yrkesutövande.

Det är arbetsgivaren som har huvudansvaret för arbetsmiljön och har en skyldighet att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Arbetstagare är i sin tur skyldiga att hjälpa till, följa de säkerhetsföreskrifter som finns och slå larm om de upptäcker några fel. Mer information om arbetsmiljöregler hittar du på Arbetsmiljöverket: https://www.av.se/

Under VFU omfattas studenten av VFU-skolans arbetsmiljörutiner. Rektorn är ansvarig för arbetsmiljön i verksamheten. VFU-studenten ska i första hand vända sig till handledaren om arbetsmiljöproblem uppstår. Om man behöver mer stöd utöver detta kan studenten kontakta VFU-ansvarig eller rektor på VFU-förskolan. Om du skadar dig så är du försäkrad när du gör VFU på en arbetsplats godkänd av universitetet.
Läs mer under: su.se/utbildning/din-halsa/studentforsakring